

LATVIJAS REPUBLIKAS SAEIMAS DEPUTĀTS

Jēkaba iela 11, Rīga, LV-1811 • Tālrunis: 6708 7321 • Fakss: 6708 7100 • E-pasts: saeima@saeima.lv

Rīgā

2012.gada 10.decembrī

Nr. *8/2-2-c/205-11/12*

Latvijas Republikas Saeimas
Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijai

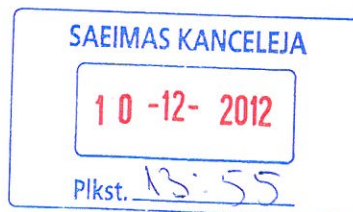
Par Saeimas deputāta Imanta Parādnieka Saeimas deputātu ētikas kodeksa pārkāpumiem, rīkojot konferenci „Tiesību uz dzīvību tvērums mūsdienu sabiedrībā”

Lūdzu Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisiju izvērtēt 11.Saeimas deputāta Imanta Parādnieka rīcības atbilstību Saeimas deputātu ētikas kodeksam, pieļaujot konferences „Tiesību uz dzīvību tvērums mūsdienu sabiedrībā” rīkošanā šādus pārkāpumus:

1) Demogrāfijas lietu apakškomisijas vadītāja Imanta Parādnieka aicinājumu uz konferenci un programmu kā deputāte saņēmu tikai š.g 12.oktobrī plkst. 14:33 (divas darba dienas pirms konferences), kurai bija mainīts nosaukums un līdz ar to – konferences būtības uzstādījums („Nedzimuša bērna tiesības uz dzīvību” tika mainīts pret „Tiesību uz dzīvību tvērums mūsdienu sabiedrībā”). Konferences darba kārtībā netika neatspoguļota vispusīga un objektīva viedokļu pārstāvniecība – pārsvars laika un referātu tēmu ziņā bija tiem referentiem, kas iestājas par abortu aizliegumu. Līdz ar to, **konferencē netika nodrošināta samērīga dažādu viedokļu pārstāvniecība, kā rezultātā konferenci nevar dēvēt par demokrātisku un objektīvu.**

Pēc konferences izziņoto dalībnieku analīzes var secināt, ka konferences organizatori ir aicinājuši uzstāties personas, kas pauž viņiem pieņemamu viedokli un varētu atbalstīt viņu iecerētās izmaiņas tiesību aktos. Savukārt zinātnieki, kas savās publikācijās un publiskajās debatēs ir pauduši uzskatus, kas ir atšķirīgi, uz konferenci nav aicināti. Tāpēc **ši konference nevar tikt uzskatīta par tādu, kas atspoguļo viedokļu dažādību un Eiropas tiesību telpā nostiprinātās atziņas.** Faktiski, Saeimas deputātiem un sabiedrībai tiek liegta iespēja iegūt plašu skatu aplūkojamā tēmā.

Lai arī starptautiski un reģionāli vienotas izpratnes par tiesību uz dzīvību sākumu nav, jānorāda, ka sievietes tiesības uz pašnoteikšanos (autonomija), kas ietver tiesības uz abortu, ir atzīstas gan starptautiski, **atzīstot tās kā cilvēktiesības, gan reģionāli.**

Ikvienam dzimušam cilvēkam, tajā skaitā, sievietei, ir tiesības uz pašnoteikšanos, un tiesības kontrolēt to, kas notiek ar viņas ķermeni. Minētais ir personas autonomijas princips, kas nostiprināts vairākos tiesību aktos, tajā skaitā Eiropas Cilvēktiesību un Pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (Konvencija) 8.pantā. Augļa tiesības uz attīstību nav skatāmas atrauti no sievietes tiesībām, proti, auglis līdz noteiktu vecuma nedēļu sasniegšanai nav dzīvotspējīgs nedz patstāvīgi, nedz ar medicīnas tehnoloģiju atbalstu.

To apliecina vairākkārtējas Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņas, piemērojot Konvencijas 2.pantu, ka embrijam, pēcāk auglim, nav savu interešu un tam nav prasāmas tiesības un tās nav aizsargājamas saskaņā ar Konvencijas 2.pantu (tiesības uz dzīvību). Tāpat ar Konvenciju aizsargātas tiesības lemt, vai un kādos apstākļos kļūt par māti, un proti, Konvencijas 8.pants, kas reglamentē tiesības uz privāto un ģimenes dzīvi, cita starpā ietver personas lēmuma kļūt par vecākiem vai nē, respektēšanu.

Sievietes reproduktīvās tiesības un grūtniecība ir cieši saistītas ar tiesībām uz dzīvību, brīvību, drošību, veselību, privāto un ģimenes dzīvi, godu un cieņu.

2) Konferences aicinājumā izmantota atsauce uz San Hosē pantiem, kas iepriekš nebija pieejama. Maldinošā informācija par San Hosē pantu būtību un to autoru patiesajiem mērķiem, gadījumā, ja šie panti tiktu izmantoti Latvijā, **radītu būtisku risku Latvijas sabiedrībai un apdraudētu personu reproduktīvās tiesības.**

Konferences aicinājumā norādīts, ka

„Būtisks solis tiesību uz dzīvību attīstībā tika sperts 2011. gada 25. martā, kad Kostarikas galvaspilsētā Sanhosē četrdesmit eksperti no dažādām valstīm: praktizējoši juristi, universitāšu profesori, politiķi, diplomāti, medicīnas un starptautiskās politikas eksperti un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji parakstīja dokumentu “Sanhosē panti (San José Articles)”. Sanhosē pantu mērķis ir sniegt zinātnisku apstiprinājumu tam, ka nepastāv jaunas starptautiskas tiesības uz abortu. Sanhosē pantu mērķis ir arī parādīt, ka nedzimis bērns jau tiek aizsargāts ar starptautiskajiem līgumiem cilvēktiesību jomā un ka valdībām ir jāsāk aizsargāt nedzimušie bērni, izmantojot starptautiskās tiesības.”

Tomēr jānorāda, ka minētais dokuments ir nelielas, ap 40 cilvēku, grupas viedoklis un tas pieprasa abortu aizliegumu. Šī dokumenta autori noliedz tos sasniegumus, kurus seksuālo un reproduktīvo tiesību jomā līdz šim ir guvušas ANO un reģionālās cilvēktiesību aizsardzības organizācijas. Minētā dokumenta mērķis ir panākt, ka katoļu baznīcas doktrīna tiek ieviesta valstu likumos un tiek izmantota tiesās. Dokumenta autori un popularizētāji Eiropā, proti, G.Puppnick un A.Zaborska, ir labi zināmi katoļu baznīcas viedokļa advokāti, kas vēršas pret abortiem un sievietes tiesībām izvēlēties. Minētais dokuments nav ieguvis nekādu starptautisku autoritāti ne zinātnieku, ne politiķu, ne sabiedrības lokā. Šī dokumenta izmantošana likumdošanas procesā Latvijā būtu tā autoru milzīgs sasniegums, jo citās valstīs parlamentārieši šāda dokumenta izmantošanu nav pieļāvuši.

Minēto apliecina G. Puppnick publikācija ārvalstu medijos, kura ne tikai ir tendencioza, bet arī ar sagrozītiem faktiem – izceļot un piedēvējot mūsu valsts amatpersonām viedokli par San Hosē pantiem un parādot Latviju kā nākmo valsti,

kurā tiek strādāts (turklāt, valsts līmenī) pie dzīvības aizsardzības no ieņemšanas brīža jeb abortu aizlieguma. (skat.pielikumu Nr.1)

3) Saeimas Prezidija 4.oktobra sēdē attiecībā par konferences rīkošanu A. Klementjevs norādīja, ka „moderatori būtu pārstāvis no komisijas. Ļoti labi, ja būtu komisijas priekšsēdētājs, cilvēks, kurš kontrolē. (..) Jā, jā. Tāpēc, ka tas viens no nosacījumiem bija, bija lūgums no priekšsēdētājas. Lai konference būtu zem mums un tad galvenais cilvēks, kurš dod vārdu, kurš reglamentē to laiku, lai būtu komisijas pārstāvis. Un labāk – komisijas priekšsēdētājs.”

Tomēr moderatori konferencē bija divi – apakškomisijas priekšsēdētājs I. Parādnieks un deputāte Inga Bite, kas nav konferences „oficiālā” rīkotāja – Demogrāfijas lietu apakškomisijas locekle. **Nav pieņemams, ka otrs konferences moderētājs nav bijis saskaņots ar Saeimas Prezidiju. Vienlaikus šādas situācijas pieļaušana uzskatāma par konferences galvenā organizētāja Imanta Parādnieka atbildību, kura pienākums ir nodrošināt, lai konferences rīkošana notiktu saskaņā ar Saeimas Prezidija lēmumiem un normatīvajos aktos noteikto.**

Papildus vēlos norādīt, ka Saeimas Prezidijs šī gada 23.aprīļa sēdē izskatīja un atbalstīja **manu, deputātes Dainas Kazākas**, 19.aprīļa iesniegumu ar aicinājumu turpmāk, rīkojot tematiskās konferences, pieļaut viedokļu plurālismu ekspertu līmenī un ar konferences materiāliem iepazīstināt dalībniekus vairākas nedēļas pirms konferences, kas dalībniekiem ļautu sagatavot un iesniegt savus priekšlikumus, kā arī nepieļaut situāciju, ka tiek nosūtīts oficiāls konferences aicinājums bez konferences dalībnieku piekrišanas. Minētais iesniegums informācijai tika nodots visām Saeimas komisijām (Saeimas Prezidija vēstule Nr.5-1-i/21-11/12).

Ņemot vērā iepriekš minēto, vēlos uzsvērt, ka Demogrāfijas lietu apakškomisijas vadītājs Imants Parādnieks kā konferences organizētājs nav ievērojis Saeimas prasības konferenču organizēšanā, kā arī pārkāpis Latvijas Republikas Satversmē un Valsts pārvaldes iekārtas likumā nostiprinātos taisnīguma un labas pārvaldības principus.

Saeimas deputātu ētikas kodekss nosaka, ka deputāts ciena un vienmēr ievēro Satversmi, Saeimas kārtības rullī un citus normatīvos aktus. Latvijas Republikas Satversmes 1.pants paredz, ka Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika. Satversmes tiesas praksē atzīts, ka no Satversmes 1. pantā ietvertā demokrātiskas republikas jēdziena izriet valsts pienākums savā darbībā ievērot virkni tiesiskas valsts pamatprincipu, vienlaikus uzsverot, ka demokrātiskas un tiesiskas valsts principi balstās uz to, ka sabiedrībā pastāv līdzsvars starp pamatvērtībām un tiesību realizāciju.

Tiesiskas valsts principi ir taisnīguma, likumības, samērīguma princips, demokrātiskā plurālisma, labas pārvaldības, vienlīdzīguma, nevainīguma prezumpcijas un tiesnešu neatkarības princips. **Taisnīguma princips**, kas izriet no Satversmes pirmā panta, **nozīmē, ka katras valsts varas institūcijas lēmumam ir jārada pārliecība, ka tas ir pieņemts taisnīgi.**

Valsts pārvaldes iekārta likuma 10.pantā ir noteikti valsts pārvaldes principi. Šī panta piektā daļa nosaka, ka valsts pārvalde savā darbībā ievēro labas pārvaldības principu. Tas ietver atklātību pret privātpersonu un sabiedrību, datu aizsardzību,

taisnīgu procedūru īstenošanu saprātīgā laikā un citus noteikumus, kuru mērķis ir panākt, lai valsts pārvalde ievērotu privātpersonas tiesības un tiesiskās intereses. Pantā arī noteikts, ka valsts pārvalde darbojas sabiedrības interesēs un valsts pārvaldei, atsevišķai iestādei vai amatpersonai, īstenojot valsts pārvaldes funkcijas, nav savu interešu.

Ievērojot, ka Saeimas deputāta pienākums saskaņā ar Saeimas deputātu ētikas kodeksu ir cienīt un vienmēr ievērot Satversmi un citus normatīvos aktus, kā arī ņemot vērā iepriekš minētos Satversmes un Valsts pārvaldes iekārtas likuma pārkāpumus, lūdzu izvērtēt Saeimas deputāta I.Parādnieka rīcību atbilstoši Saeimas deputātu ētikas kodeksa 1.,5.,7. un 9.pantam.

Vienlaikus lūdzu Mandātu, ētikas un iesniegumu komisiju informēt mani par šī iesnieguma izskatīšanas sēdes laiku, paziņojot par to īsziņas veidā uz mobilā telefona numuru 29262555, kā arī lūdzu rast iespēju man piedalīties iesnieguma izskatīšanas sēdē.

Ar cieņu,

Daina Kazāka,
LR 11. Saeimas deputāte